

De Minister van VWS
H.M. de Jonge
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Datum
28 maart 2019

Ons kenmerk
z2018-14940

Uw brief van
18 juni 2018

Onderwerp

Adviesaanvraag wetsvoorstel bevorderen samenwerking en rechtmatige zorg

Geachte heer de Jonge,

Bij brief van 18 juni 2018 is de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) op grond van het bepaalde in artikel 36, vierde lid, van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) geraadpleegd over het wetsvoorstel bevorderen samenwerking en rechtmatige zorg. Op 14 december 2018 heeft de AP een nieuwe versie van het wetsvoorstel ontvangen (hierna: het concept). Op 5 februari 2019 is de AP telefonisch op de hoogte gesteld dat doorbreking van het medisch beroepsgeheim uit het wetsvoorstel zal worden geschrapt zodat advisering op dat punt achterwege blijft. Het wetsvoorstel is uit oogpunt van privacy ingrijpend terwijl evenredigheid en noodzaak daarvan naar het oordeel van de AP op belangrijke punten niet overtuigend is onderbouwd. De AP heeft op dit punt en op enkele andere punten bezwaar tegen het voorstel en adviseert de procedure – in elk geval voor zover het wetsvoorstel ook betrekking heeft op verwerking van gegevens die herleidbaar zijn tot natuurlijke personen - niet voort te zetten, tenzij de bezwaren zijn weggenomen.

Samenvatting van het advies

De AP erkent op zichzelf het algemene belang dat is gemoeid met de bestrijding van zorgfraude. De AVG eist echter ook nadrukkelijk evenredigheid tussen het wetsvoorstel en de daarmee nagestreefde doelstelling van algemeen belang. Die evenredigheid acht de AP - in elk geval voor zover het wetsvoorstel ook betrekking heeft op verwerking van gegevens die herleidbaar zijn tot natuurlijke personen - bij het wetsvoorstel in zijn huidige vorm nog onvoldoende aangetoond. . Opneming in het breed raadpleegbare Waarschuwingsregister is gekoppeld aan het enkel gedaan hebben van aangifte. Over de kwaliteit van die aangifte, de inhoud ervan, de potentiële bewijskracht, een eventuele weging c.q. beoordeling door een deskundige (medewerker) van het Openbaar Ministerie wordt verder niets overwogen, terwijl de impact hiervan op de zorgverlener - waaronder natuurlijke personen - waartegen aangifte is gedaan in veel gevallen bijzonder zal groot zijn. Hij wordt immers in de voor hem relevante zakelijke omgeving

Datum
28 maart 2019

Ons kenmerk
z2018-14940

gedurende een onbekende, maar mogelijk lange periode aangemerkt als mogelijk of zelfs waarschijnlijk een fraudeur. Aannemelijk is dat in veel gevallen faillissement het gevolg zal zijn, mogelijk nog voordat in de normale strafrechtelijke procedure vast is komen te staan dat inderdaad fraude is gepleegd. Het voorstel is zo bezien niet alleen uit oogpunt van bescherming van persoonsgegevens bijzonder ingrijpend, maar staat ook op gespannen voet met de onschuldpresumptie. Degene die aangifte doet is de enige die dit effect teweegbrengt, nu volgens de wetstekst na aangifte onderlinge verstrekking van gegevens verplicht is. Misbruik in bepaalde gevallen door (dreiging met) aangifte kan in deze opzet dan ook niet helemaal worden uitgesloten. Uit de toelichting blijkt niet dat de ernstige gevolgen die opnemingen in het waarschuwingsregister voor mogelijk onschuldigen kan hebben in de afweging is betrokken of dat met het oog daarop voorzieningen zijn getroffen. Wel expliciet is de toelichting in de miskenning dat de privacy impact van de mogelijkheid om door het IKZ veel zachtere informatie in de vorm van signalen te laten verkrijgen en aan betrokken instanties te leveren groot is.

De impact van het wetsvoorstel is groot, maar op de onderbouwing van de noodzaak is veel af te dingen. Zo blijkt uit de toelichting niet waarom dit naast mogelijke intensivering van regulier strafrechtelijk optreden wenselijk is, hoe dit wetsvoorstel zich verhoudt tot een eerder wetsvoorstel tegen zorgfraude en of maatregelen genomen zijn of mogelijk zijn om het complexe stelsel fraudebestendig(er) te maken. Daar komt bij dat feitelijk geen zicht bestaat op de werkelijke omvang van het probleem.

Onverminderd bovenstaande heeft de AP nog een aantal bezwaren tegen het wetsvoorstel in zijn huidige vorm. Het gaat dan om het ontbreken van duidelijke waarborgen bij de signaalverwerking door IKZ, de verhouding van het wetsvoorstel tot de rechten die betrokkenen op grond van de AVG hebben, de noodzaak van verwerking van gezondheidsgegevens en de aansluiting van de gehanteerde definities bij de bestaande strafrechtelijke fraudebepalingen en het gegevens dat gevallen ondanks sepot (voor mogelijk onbepaalde tijd, en er wordt ook al geen onderscheid gemaakt in het type sepot) in het register blijven. Ook is niet duidelijk of sprake is van een *Waarschuwingsregister* (toelichting) of van uitwisseling tussen partijen (wetstekst) die ook buiten het register om verplicht zou kunnen zijn, wie het register beheert en wie verwerkingsverantwoordelijkheid draagt of dragen.

Strekking van het wetsvoorstel

Het wetsvoorstel verplicht gemeenten, zorgverzekeraars en Wlz-uitvoerders elkaar te waarschuwen voor mogelijke fraudeurs door gegevens uit te wisselen over (rechts)personen die volgens hen hebben gefraudeerd ('Waarschuwingsregister Zorg'). De criteria voor opname in het Waarschuwingsregister zijn:

1. op basis van uitgevoerd onderzoek is geconstateerd dat de (rechts)persoon fraude heeft gepleegd; en
2. daarvan is aangifte gedaan.

In het wetsvoorstel wordt daarnaast het Informatieknooppunt Zorgfraude (IKZ) aangewezen om fraudesignalen te ontvangen van CIZ, gemeenten, de FIOD, de IGJ, Inspectie SZW, de Belastingdienst,

Datum
28 maart 2019

Ons kenmerk
z2018-14940

SVB, Wlz-uitvoerders¹, NZa en zorgverzekeraars en deze na verwerking (“verrijking”²) – selectief - te verspreiden naar deze instanties.

Reikwijdte van het advies

In de Memorie van toelichting wordt opgemerkt dat: “[...] bij de uitwisseling van gegevens niet per definitie persoonsgegevens zijn gemoed. Bij grote zorgaanbieders in de vorm van een BV of NV zal uitwisseling van gegevens over deze zorgaanbieder geen uitwisseling van persoonsgegevens betreffen. Pas als er sprake is van een eenmanszaak of maatschap kan er sprake zijn van een verwerking van persoonsgegevens. In de meer uitzonderlijke gevallen zullen gegevens over een zorgbehoevende worden uitgewisseld. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als er sprake is van samenspanning met een zorgaanbieder. In de gevallen van informatie-uitwisseling over een dergelijke frauderende zorgbehoevende worden er wel persoonsgegevens [...] uitgewisseld.”³

Dit advies beperkt zich tot de verwerkingen van persoonsgegevens: gegevens over geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke personen.⁴ Dit zijn in elk geval – maar uitsluitend in “de meer uitzonderlijke gevallen”⁵ - de “zorgbehoevenden”⁶ en daarnaast de rechtspersonen (zorgaanbieders) voor zover deze zijn te herleiden tot een natuurlijke persoon. Dit advies heeft dus geen betrekking op de boven genoemde grote zorgaanbieders in de vorm van een BV of NV.

Advies

Algemeen

Verhouding tot het strafrecht

Bij fraude is in beginsel sprake van strafbare feiten, waarvoor vervolging en bestraffing aangewezen is. De memorie van toelichting zet uiteen dat aangifte niet altijd leidt tot vervolging omdat, kort gezegd, de capaciteit voor strafrechtelijke opsporing en vervolging beperkt is en het Openbaar Ministerie een afweging maakt welke zaken worden vervolgd.⁷ Opneming in het Waarschuwingsregister is echter wel gekoppeld aan enkel het gedaan hebben van aangifte. Over de kwaliteit van die aangifte, de inhoud ervan, de potentiële bewijskracht, een eventuele weging c.q. beoordeling door een deskundige (medewerker) van het Openbaar Ministerie wordt verder niets overwogen, terwijl de het gevolg is dat degene tegen wie aangifte is gedaan een onbekende maar mogelijk lange periode bloot staat aan wat - in elk geval materieel - toch een vorm van verdenking van fraude is.⁸ Een verdenking die al naar gelang terecht maar vaak ook

¹ Wlz-uitvoerders zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wlz voor de verzekerden van de zorgverzekeraars met wie zij in een concern zitten. Per regio is een Wlz-uitvoerder aangewezen die verantwoordelijk is voor de administratie van de Wlz-zorg die aan alle verzekerden die in die regio wonen, wordt verleend.

² Zie verder Memorie van toelichting p. 10.

³ Memorie van toelichting p. 8-9.

⁴ Zie artikel 36 lid 4, artikel 4 lid 1 en lid 2 AVG.

⁵ Zie het voorgaand citaat.

⁶ Zie voor de omschrijving van dit begrip Memorie van toelichting p. 6.

⁷ Paragraaf 3.4. van de Memorie van Toelichting.

⁸ tot intrekking aangifte, sepot of vrijspraak (artikel 2.1., vierde lid)

Datum
28 maart 2019

Ons kenmerk
z2018-14940

niet terecht zal blijken te zijn of niet belangrijk genoeg zal blijken te zijn voor vervolging. Wel zullen zich in zo'n geval de voor betrokkenen mogelijk in hoge mate nadelige gevolgen van verdenking, die het wetsvoorstel ook nadrukkelijk beoogt, al hebben voorgedaan.⁹ Uit de toelichting blijkt niet dat op dit punt een afweging is gemaakt. De noodzaak voor invoering van een voor betrokkenen zo ingrijpende maatregel, gekoppeld aan, maar náást de bestaande strafrechtelijke mogelijkheden moet wel bijzonder prangend zijn. Daarvan is de AP echter niet overtuigd. Zo blijkt uit de memorie van toelichting niet of momenteel in voldoende mate aangifte wordt gedaan, zo ja of afhandeling daarvan bij het OM voldoende prioriteit geniet en zo nee, of in plaats van dit wetsvoorstel, uitbreiding van die capaciteit is overwogen. Meer in zijn algemeenheid is de memorie van toelichting helder over het belang van fraudebestrijding en samenwerking, maar minder duidelijk over de concrete knelpunten bij opsporing en vervolging. Ook mist de AP een analyse van de mate waarin het stelsel voldoende fraudebestendig is vormgegeven.

Tenslotte wijst de AP er op dat in deze opzet private partijen geheel zelf in de hand hebben of overgegaan wordt tot opnemings van een bepaald geval in het register. Hoewel deze partijen doorgaans waarschijnlijk te goeder trouw zullen opereren, biedt dit geen enkele waarborg in de situatie dat een bepaalde partij een oneigenlijk belang heeft bij registratie - of dreiging met registratie - van een ander. Misbruik is zo gezien onvoldoende uit te sluiten.

Onduidelijk, maar op dit punt van groot belang, is ten slotte of beoogd is elke aangifte automatisch tot registratie te laten leiden of dat degene die aangifte deed nog een inhoudelijk afweging maakt. De wetstekst laat voor dat laatste geen ruimte, maar de toelichting gaat daar kennelijk wel van uit.¹⁰ Waarborging van een onafhankelijke afweging lijkt in deze context aangewezen, evenals waarborgen op het vlak van procedure en rechtsbescherming.

De AP is van oordeel dat het wetsvoorstel op zichzelf wel beantwoordt aan een gerechtvaardigde doelstelling van algemeen belang, zijnde fraudebestrijding, maar in deze vorm daarmee niet in een evenredige verhouding staat. Hetgeen de AVG wel eist.¹¹

De AP adviseert opzet, inrichting en onderbouwing van de noodzaak, gelet op bovenstaande, opnieuw te wegen en daarbij naast het belang van fraudebestrijding ook het belang van bescherming van persoonsgegevens van de bij aangifte of signaal betrokkenen voldoende te betrekken en te voorzien in passende waarborgen.

Relatie met wetsvoorstel verbeteren toezicht zorg

Op dit moment is het wetsvoorstel Verbeteren van toezicht, opsporing, naleving en handhaving in de zorg¹² (verder: wetsvoorstel verbeteren toezicht zorg) in behandeling bij de Eerste Kamer. Ook het wetsvoorstel verbeteren toezicht zorg beoogt fraude in de zorg tegen te gaan, maar beperkt zich daarbij tot

⁹ Paragraaf 2.3. van de Memorie van Toelichting.

¹⁰ Artikel 2.1., eerste lid: 'verstrekken elkaar uit eigen beweging' terwijl de toelichting spreekt van afweging, handreiking, richtlijnen (blz. 38, onder 'maatregelen').

¹¹ Artikel 6, derde lid, AVG.

¹² Kamerstukken 33 980.

Datum
28 maart 2019

Ons kenmerk
z2018-14940

fraude bij de uitvoering van de ziektekostenverzekering. Dit is slechts een onderdeel van de fraude die wordt bestreken door dit wetsvoorstel. Bovendien zijn de instrumenten in het wetsvoorstel verbeteren toezicht zorg geheel andere dan in dit wetsvoorstel.

Niettemin is het doel van beide wetsvoorstellen hetzelfde, namelijk het tegengaan van fraude in de zorg. Het valt op dat in de Memorie van toelichting geen aandacht wordt besteed aan het wetsvoorstel verbeteren toezicht zorg, terwijl er mogelijk wel samenhang is, bijvoorbeeld in die zin dat bepaalde effecten van het wetsvoorstel verbeteren toezicht zorg de noodzaak van specifieke instrumenten in dit wetsvoorstel zouden kunnen mitigeren.

Doel

Uit de Memorie van Toelichting blijkt dat het doel van het wetsvoorstel is het voorkomen en aanpakken van fraude in de zorg. In het voorstel is een definitie opgenomen van (zorg)fraude: *“het opzettelijk misleidend handelen binnen het zorgdomein, waarbij doelbewust in strijd met de regels wordt gehandeld met het oog op eigen of andermans gewin.”* (artikel 2.1, eerste lid en artikel 2.2, eerste lid).

Het “zorgdomein” wordt in artikel 2.1, eerste lid als volgt omschreven: *“zorg of overige diensten als bedoeld in de Zorgverzekeringswet, zorg als bedoeld in de Wet langdurige zorg, maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 of jeugdhulp als bedoeld in de Jeugdwet.”*

De definitie van “fraude” roept daarbij vragen op. Is “doelbewust” hetzelfde als wat in het strafrecht onder “opzettelijk” wordt verstaan? Zijn “regels” identiek aan wettelijke bepalingen¹³? In het algemeen valt op dat geen of onvoldoende aansluiting is gezocht bij de bestaande strafrechtelijke fraudebepalingen.¹⁴ Dit leidt onder andere tot onduidelijkheid over de toepassing van artikel 2.1, tweede lid¹⁵ en artikel 2.1, vierde lid onder c. Meer algemeen geeft dit onzekerheid over de reikwijdte van dit wetsvoorstel, waardoor niet wordt voldaan aan het vereiste dat het doel van de verwerking “welbepaald” en “uitdrukkelijk omschreven” moet zijn (artikel 5, eerste lid, onder b, van de AVG).

Noodzaak in relatie tot omvang fraude

Rechtvaardigt de omvang van de zorgfraude deze gegevensuitwisseling? De Memorie van toelichting vermeldt: *“In meerdere reacties is aangegeven dat de omvang van fraude maar beperkt is om dit wetsvoorstel te rechtvaardigen. De regering heeft [...] aangegeven dat de werkelijke omvang van fraude niet bekend is. Iemand die fraudeert zal dit altijd proberen buiten het zicht van een toezichthouder of opsporingsdienst te doen. Daardoor is de werkelijke omvang van fraude niet aan te geven.”*¹⁶

¹³ Daaronder mede begrepen lagere regelgeving.

¹⁴ In Wetboek van Strafrecht, Tweede Boek, Titel XXV, Wet economische delicten en Algemene Wet Rijksbelastingen.

¹⁵ Aangezien het wetsvoorstel niet bepaalt welke strafbare feiten onder het begrip “zorgfraude” vallen, kan ook niet worden vastgesteld of een aangifte al dan niet betrekking heeft op zorgfraude. Daarmee lijkt de toepassing van artikel 2.1 lid 2 problematisch, zo niet onmogelijk.

¹⁶ Memorie van toelichting p. 40.

Datum
28 maart 2019

Ons kenmerk
z2018-14940

Volgens de Memorie van toelichting bedroeg de (wel bekende) zorgfraude over 2016 € 23,9 miljoen.¹⁷ De totale zorguitgaven bedroegen in dat jaar ruim € 96 miljard.¹⁸ De (bekende) zorgfraude is dus 0,0025% van de zorguitgaven (2016).

Volgens artikel 6, eerste lid, onder e, van de AVG moet de verwerking noodzakelijk zijn voor de vervulling van een taak van algemeen belang. Indien inderdaad gezondheidsgegevens moeten worden verwerkt – hetgeen voor de AP nog geen uitgemaakte zaak is (zie hieronder onder “Gezondheidsgegevens”) – dient zelfs sprake te zijn van een *zwaarwegend* algemeen belang.¹⁹ Fraudebestrijding is op zich zelf uiteraard wel zo’n algemeen belang, maar gezien het feit dat de omvang van de fraude niet of nauwelijks bekend is, is het de vraag of de in het wetsvoorstel voorgestelde verwerkingen werkelijk noodzakelijk zijn voor deze fraudebestrijding naast de met zorgvuldige waarborgen omklede mogelijkheden en procedures die er nu al zijn via het strafrecht.

Gezondheidsgegevens

In artikel 2.1, eerste lid (Waarschuwingsregister) en artikel 2.2, eerste lid (uitwisselen fraudesignalen IKZ) wordt aangegeven dat onder andere gegevens over de gezondheid worden verwerkt.

De gegevens die zullen worden opgenomen in het Waarschuwingsregister en de gegevens die zullen worden uitgewisseld via IKZ worden te zijner tijd bij amvb vastgesteld. Uit de Memorie van toelichting blijkt niet dat reeds nu vaststaat dat verwerking van gezondheidsgegevens nodig is voor de beoogde bestrijding van fraude in de zorg. Dit geldt in elk geval voor de uitwisseling van signalen via IKZ.

Voor wat betreft het Waarschuwingsregister merkt de Memorie van toelichting op dat “[er [...] geen medische gegevens of gegevens over de verleende zorg in het waarschuwingsregister worden opgenomen]” maar “[o]p grond van de AVG betreft het in geval van registratie van een zorgbehoevende [...] wel gegevens over de gezondheid, omdat duidelijk wordt dat diegene bijvoorbeeld Wlz-zorg ontvangt.”²⁰ Dit, gecombineerd met de eerder geciteerde opmerking dat “[i]n de meer uitzonderlijke gevallen [...] gegevens over een zorgbehoevende [zullen] worden uitgewisseld”²¹, leidt tot de conclusie dat verwerking van persoonsgegevens over de gezondheid in het Waarschuwingsregister slechts in uitzonderlijke gevallen aan de orde zal zijn.

Als deze noodzaak vervolgens wel aanwezig moet worden geacht, zou in de artikelen 2.1, eerste lid en artikel 2.2, eerste lid geen categorische uitzondering op het verwerkingsverbod van artikel 9, eerste lid, van de AVG gemaakt moeten worden, maar in plaats daarvan in dit wetsvoorstel specifiek aangegeven moeten zijn om welke gezondheidsgegevens het dan gaat.

¹⁷ Memorie van toelichting p. 7.

¹⁸ Bron: CBS.

¹⁹ Artikel 9 lid 2 onder g AVG.

²⁰ Memorie van toelichting p.16.

²¹ Zie onder “Reikwijdte van dit advies”.

Datum
28 maart 2019

Ons kenmerk
z2018-14940

Rechten van de betrokkene

Gelet op de grote belangen die voor betrokkenen gemoeid zijn met registratie is van belang dat bij de beoordeling van het wetsvoorstel kan worden betrokken wat de rechten van de betrokkenen zijn. Het concept beoogt de rechten van de betrokkene zowel voor zowel het Waarschuwingsregister (artikel 2.1, vijfde lid, onder c) als voor de uitwisseling van signalen via IKZ (artikel 2.5 onder e) echter bij amvb uit te werken. Uit de memorie van toelichting lijkt daarbij bijvoorbeeld te volgen dat het van artikel 17 van de AVG afwijkende regime voor verwijdering uitputtend in het wetsvoorstel is neergelegd.²² Artikel 41, eerste lid, onder d, van de UAVG zou een basis bieden om betrokkenen niet te informeren.²³

De AP merkt op dat Hoofdstuk III van de AVG betrokkenen rechtstreeks de nodige rechten toekent. Artikel 23, eerste lid, van de AVG voorziet weliswaar in de mogelijkheid van wettelijke maatregelen tot het beperken daarvan, maar alleen voor zover dat noodzakelijk is om de daar genoemde belangen te waarborgen. Aan die wettelijke bepalingen worden in het tweede lid inhoudelijke eisen gesteld.²⁴ Voor zover gezondheidsgegevens worden verwerkt (zie hierboven onder “Gezondheidsgegevens”) gelden op grond van artikel 9, tweede lid onder g, van de AVG bijzondere waarborgen, ook inzake de rechten van betrokkene.

Eventueel noodzakelijke beperkingen van de rechten van betrokkenen behoren dan ook op hoofdlijnen op wetsniveau neergelegd te zijn. De noodzaak daarvan kan en moet dan verantwoord worden in de memorie van toelichting waarbij aangewezen is een volledige overzicht van de beoogde positie van betrokkene te schetsen. Artikel 41 van de Uitvoeringswet AVG, waarnaar de toelichting verwijst, is in deze context niet aan de orde.

Waarschuwingsregister

Feitelijke constellatie en verwerkingsverantwoordelijkheid

Uit het wetsvoorstel blijkt niet of het Waarschuwingsregister werkelijk een “register” is of alleen een gegevensuitwisseling tussen de betrokken organisaties die eventueel ook buiten het register om verplicht zou kunnen zijn. Wetsvoorstel noch toelichting geven uitsluitend over de uit oogpunt van gegevensbescherming wezenlijke vraag wie verwerkingsverantwoordelijk is voor het Waarschuwingsregister. Uit hetgeen in de Memorie van toelichting wordt opgemerkt over de financiering van beheer, onderhoud en doorontwikkeling²⁵ zou kunnen worden afgeleid dat het een gezamenlijke verantwoordelijkheid betreft. In dat geval zou rekening gehouden moeten worden met artikel 26 van de AVG.

²² Paragraaf 3.7

²³ Paragraaf 3.8

²⁴ Volgens artikel 23, tweede lid, van de AVG, moeten die ‘specifieke bepalingen bevatten met betrekking tot “in voorkomend geval, tenminste” de doeleinden van de verwerking (onderdeel a), het toepassingsgebied van de beperkingen (onderdeel f) en het recht van betrokkenen om van de beperking op de hoogte te worden gesteld, tenzij dit afbreuk kan doen aan het doel van de beperking (onderdeel h).’

²⁵ Memorie van toelichting p. 41.

Datum
28 maart 2019

Ons kenmerk
z2018-14940

Sepot

Artikel 2.1, vierde lid onder b bepaalt dat een persoon uit het Waarschuwingsregister wordt verwijderd, indien het OM op basis van strafrechtelijk onderzoek afziet van strafvervolgning op één van de bij ministeriële regeling aangewezen sepotgronden uit de OM beleidsregel “Aanwijzing gebruik sepotgronden”. De memorie van toelichting volstaat met een enkel voorbeeld om te motiveren waarom niet elk sepot leidt tot verwijdering uit het Waarschuwingsregister.²⁶ Ook blijkt niet dat bijvoorbeeld technische sepot altijd zullen leiden tot verwijdering. Uit de memorie blijkt verder niet dat de ernstige gevolgen hiervan voor betrokkene zijn meegewogen en waarom dit desondanks nodig zou zijn. Ook blijkt niet hoe lang de registratie in deze gevallen gehandhaafd blijft. Gelet op de impact is ook niet duidelijk waarom dit materie is die bij eenvoudige ministeriële regeling geregeld zou mogen worden.

Een ander punt is dat het voor de uitvoering van artikel 2.1, vierde lid onder b noodzakelijk is dat het Waarschuwingsregister de seponeringsgrond van het OM ontvangt.²⁷ Het wetsvoorstel vermeldt niet wat hiervoor de wettelijke basis is.

Vrijspraak

Voor de uitvoering van artikel 2.1, vierde lid onder c is het noodzakelijk dat het Waarschuwingsregister wordt ingelicht als de verdachte onherroepelijk is vrijgesproken.²⁸ De toelichting vermeldt niet wat hiervoor de wettelijke basis is.

IKZ

In het wetsvoorstel wordt IKZ aangewezen om fraudesignalen te ontvangen van de in het wetsvoorstel genoemde instanties en deze na verwerking (“verrijking”) weer te leveren aan deze instanties. De Memorie van toelichting vermeldt over IKZ het volgende: “[H]et verwerken van (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens door het IKZ [heeft] geen gevolgen [...] voor degene waarover het signaal gaat [...] Met het IKZ wordt alleen de informatiepositie van instanties versterkt.”²⁹

Hetgeen hier wordt gesteld is, gezien de aard van de verwerking, onjuist. Het ontvangen, verrijken en delen van fraudesignalen heeft wel degelijk (aanzienlijke) gevolgen voor betrokkenen.

Persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene, rechtmatig, behoorlijk en transparant is (artikel 5, eerste lid onder a AVG). Voor zover gezondheidsgegevens worden verwerkt (zie hierboven onder “Gezondheidsgegevens”) gelden op grond van artikel 9, tweede lid onder g, van de AVG extra waarborgen.

In het geval van uitwisseling van fraudesignalen houdt dit in het algemeen onder andere in dat de signalen bij ontvangst worden gecontroleerd op plausibiliteit en slechts worden verstrekt aan anderen als daartoe

²⁶ Paragraaf 3.7

²⁷ Memorie van toelichting p. 18.

²⁸ Het voorstel laat in het midden van wie het Waarschuwingsregister deze informatie ontvangt.

²⁹ Memorie van toelichting p. 40.

Datum

28 maart 2019

Ons kenmerk

z2018-14940

een strikte noodzaak bestaat. Daarnaast dient een – ten opzichte van het doel van de verwerking - maximale transparantie te worden nagestreefd en is het van groot belang dat een betrokkene zich kan verzetten tegen “valse” signalen.

Openbaarmaking van het advies

De AP is voornemens dit advies na vier weken openbaar te maken op haar website www.autoriteitpersoonsgegevens.nl. Behoudens tegenbericht gaat de AP ervan uit dat hiertegen geen bezwaar bestaat.

Hoogachtend,
Autoriteit Persoonsgegevens,

mr. A. Wolfsen
Voorzitter